Tuomas Ojanen
17.11.2017

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

HE 145/2017 vp Hallituksen esitys laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin lähtökohdat

Esityksellä muutettaisiin viime keväänä säädettyä liikenteen palveluista annettua lakia (320/2017)[1] ja tähän liittyen viittäkymmentäkahdeksaa muuta lakia.

Esitys on toinen osa liikennekaarihanketta, jolla toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa muutokset kohdistuivat pääosin tieliikenteen sääntelyyn, kun taas käsillä olevalla esityksellä pyrittäisiin kattamaan koko liikennejärjestelmä.

Ensimmäisen osan lakiehdotukset säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 46/2016 vp). Tuolloin valiokunta arvioi ehdotettua sääntelyä elinkeinovapautta, omaisuudensuojaa, yksityisyyden suojaa ja rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta koskevien perustuslain perusoikeussäännösten sekä asetuksenantovaltuuksia koskevan perustuslain 80 §:n näkökulmasta. Lisäksi valiokunta kiinnitti esityksen yleisarvioinnissa huomiota sääntelyn keventämiseen, sääntelytekniikkaan ja lain nimikkeeseen. Valiokunta esitti ehdotetusta sääntelystä useita kriittisiä valtiosääntöoikeudellisia huomautuksia, mutta se piti kuitenkin säätämisjärjestykseen vaikuttavana ongelmana vain ehdotettua sääntelyä valvontaviranomaisen yleisistä tiedonsaantioikeuksista (ks. tarkemmin PeVL 46/2016 vp).

Nyt käsillä olevaan hallituksen esitykseen sisältyy verraten pitkä ja seikkaperäinen säätämisjärjestysjakso (s. 350-368), jossa on tarkasteltu ehdotetun sääntelyn suhdetta julkisuusperiaatetta ja yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa, omaisuudensuojaa, elinkeinovapautta koskevien perustuslain perusoikeussäännösten ohella hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle säätävän perustuslain 124 §:n ja asetuksen antamista ja lainsäädäntövallan siirtämistä koskevan perustuslain 80 §:n näkökulmasta.

Säätämisjärjestysjakson ohella esityksessä on muitakin valtiosääntöoikeudellisesti huomionarvoisia jaksoja, kuten jakso 2.2.1.3 (s. 57-58), jossa on tarkasteltu yksityiselämän suojan ja henkilötietojen suojan perus- ja ihmisoikeuksia. Erityisen huomionarvoinen on valtiosääntöoikeudellisesti jakso 2.3.1.4 (s. 67-81), jossa on selostettu EU:n yleistä tietosuoja-asetusta, joka tulee sellaisenaan välittömästi sovellettavaksi kaikissa jäsenvaltioissa 24.5.2018 alkaen, so. siis ennen kuin nyt ehdotettu sääntely – tai jo aiemmin

[1] Laki tulee voimaan vasta 1.7.2018, koska on pidetty tarpeellisena antaa toimijoille riittävästi aikaa sopeuttaa toimintansa muutoksiin.

eduskunnan hyväksymä ja tasavallan presidentin vahvistama liikenteen palvelulaki – tulisivat voimaan 1.7.2018 alkaen.

Esityksen valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa on huomioitava, että ehdotettu sääntely perustuu monelta osin EU-lainsäädäntöön, kuten elinkeinovapauden perusoikeuden rajoituksia sinällään merkitsevät luvanvaraisuudet. Samoin merkittävä osa ehdotetusta sääntelystä perustuu kansainvälisiin sopimuksiin, standardeihin ja muihin kansainvälisiin järjestelyihin. Koska ehdotetussa sääntelyssä on monelta osin kyse EU-säädösten täytäntöönpanosta, se on siten yleisesti EU-oikeuden soveltamisalalla lopputuloksella, että kotimainen lainsäätäjä on sidottu EU:n perusoikeuskirjassa suojattuihin perusoikeuksiin perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kappaleen mukaisesti.

Ehdotettu sääntely sisältää leimallisen paljon ammatillisia ja markkinatoimijoita koskevia, osin hyvin teknisiäkin erityispiirteitä. Tällä on nähdäkseni osaltaan vaikutusta ehdotettavan sääntelyn valtiosääntöoikeudelliseen arviointiin muun muassa perustuslain 80 §:n ja 124 §:n kannalta.

Yleisarvio

Nähdäkseni esityksen valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa voidaan olennaisessa määrin yhtyä esityksen laajoissa ja yksityiskohtaisissa säätämisjärjestysperusteluissa s. 350-368 esitettyihin näkemyksiin, joissa on huomioitu perustuslakivaliokunnan aiempaa lausuntokäytäntöä samantapaisesta sääntelystä. Vaikka ehdotettu sääntely on sinänsä merkityksellistä useankin perustuslain perusoikeussäännöksen, samoin kuin perustuslain 80 ja 124 §:n kannalta, ehdotetun sääntelyn kytkennät EU-oikeuteen ja kansainvälisiin sopimuksiin ja muihin järjestelyihin, samoin kuin sen ammatillisia ja markkinatoimijoita koskevat ominaispiirteet, nähdäkseni perustelevat johtopäätöstä siitä, että lakiehdotukset voidaan säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä esimerkiksi erilaisten valtuutussäännösten huomattavan suuresta lukumäärästä huolimatta.

Ehdotetun lakipaketin yhtenä keskeisenä tavoitteena on ”säädösten sujuvoittaminen” ja ”asiakaslähtöisen liikenteen kehittäminen palveluna” (s. 1). Tässä tarkoituksessa esityksessä ehdotetaan ”muutettaviksi liikenteen palveluista annettua lakia ja tähän liittyen viittäkymmentäkahdeksaa muuta lakia” (s. 1). Kaikkinensa esitys on 878 sivua, josta yli puolet koostuu yksittäisistä lakiehdotuksista (s. 369-878). Paitsi esityksen perustelut myös useat pykäläehdotukset vilisevät vaikeaselkoista kapula- ja konsulttikieltä. Esimerkiksi sana ”osalta” esiintyy lukuisia kertoja jo monen pykäläehdotuksen otsikosta alkaen. Perusteluissa monesti käytetty sana ”kohdalla” saa ajoittain jo koomisia konnotaatioita, kun esimerkiksi Liikenteen turvallisuusvirasto päättäisi ehdotettavan rekisterin edelleen luovuttamisesta erikseen jokaisen tietoja pyytävän kohdalla (s. 105).

Kaiken kaikkiaan ehdotettu sääntely on monin kohdin epäselvää ja vaikeaselkoista luettavaa, mikä ei ole ongelmatonta esimerkiksi perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatun henkilötietojen suojan näkökulmasta. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään ”tarkemmin lailla”, mikä muun ohella sisältää

vaatimuksen henkilötietojen suojan sääntelemisestä lain tasolla paitsi kattavasti ja yksityiskohtaisesti myös riittävän selkeästi (ks. esim. PeVL 31/2017 vp). Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntelyn selkeyteen on syytä kiinnittää erityistä huomiota perusoikeuskytkentäisessä sääntelyssä, joka koskee luonnollisia henkilöitä heidän tavanomaiseen elämäänsä kuuluvissa toiminnoissa (ks. PeVL 31/2017 vp, PeVL 45/2016 vp, s. 3, PeVL 41/2006 vp, s. 4/II). Valiokunta on kiinnittänyt huomiota yleisemmin myös henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn epäselvyyteen, raskauteen ja monimutkaisuuteen (ks. myös esim. PeVL 46/2016 vp, s. 6 ja PeVL 71/2014 vp, s. 3).

Käsillä olevassa esityksessä esimerkiksi liikenneasioiden rekisterin sisältö ja käyttötarkoitus on säännelty melko yleisluonteisesti. Voidaan myös ylipäätään esittää kritiikkiä sitä kohtaan, että rekisteriin tallennettaisiin perustuslain kannalta huomattavan yhteismitattomia tietoja, so. yhtäältä henkilötietoja ja toisaalta muita tietoja, kuten liikennevälineitä koskevia tietoja. Nähdäkseni perustuslain 10 §:n 1 momentin kannalta syntyviä ongelmia kuitenkin vähentää yhtäältä se, että ehdotettava sääntely eriytyy eri tietotyyppeihin ja sisältäisi siten riittävästi henkilötietojen suojaa toteuttavia erityisiä takeita. Toisaalta tässäkin yhteydessä voidaan antaa valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa merkitystä sille, että ehdotettu liikenneasioiden rekisteriä koskeva sääntely 1. lakiehdotuksen V osassa ei, etenkin lakipaketin muu sääntely samalla huomioiden, monelta osiltaan välittömästi kohdistu luonnollisiin henkilöihin heidän tavanomaiseen elämäänsä kuuluvissa toiminnoissa.

Henkilötietojen suojan ohella vastaavaa kritiikkiä ehdotetun sääntelyn selkeydestä voidaan esittää monen muunkin perustuslakikytkentäisen sääntely-yhteyden suhteen. Valiokunnan lausunnossa esityksestä voidaankin nähdäkseni uudistaa se, mitä valiokunta totesi liikennelakipaketin ensimmäistä osaa koskeneessa lausunnossaan PeVL 46/2016 vp jaksossa ”Sääntelyn keventäminen”.

Koska ehdotettu sääntely ei nähdäkseni tuo esiin säätämisjärjestykseen vaikuttavia valtiosääntöoikeudellisia ongelmia, esitän seuraavassa vain huomioita ehdotetun sääntelyn niistä peruslähtökohdista, jotka liittyvät henkilötietojen suojaan ottaen huomioon ensi toukokuussa kaikissa jäsenvaltioissa sellaisenaan sovellettavaksi tuleva EU:n yleinen tietosuoja-asetus. Tätä rajausta perustelee myös se, että esityksen mukaan juuri ehdotetusta rekisteriuudistuksesta johtuen on pidetty suotavana, että esityksestä hankitaan perustuslakivaliokunnan lausunto (s. 368).

Henkilötietojen suojan kansallinen sääntely unionin yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkamisen 24.5.2018 jälkeen

Kuten esityksen säätämisjärjestysjaksostakin ilmenee s. 355, perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt 1990-luvun lopulta alkaen henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia, mukaan luettuna tietojen luovutettavuus, sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (ks. valiokunnan

lausunnoista eri vuosikymmeniltä esim. PeVL 14/1998 vp, PeVL 25/1998 vp, PeVL 38/2010 vp, PeVL 46/2016 vp ja PeVL 31/2017 vp).

Perustuslakivaliokunnan henkilötietojen suojaa koskevasta lausuntokäytännöstä ei ilmene syitä sen paremmin sille, miksi juuri edellä mainittuja sääntelykohteita on pidetty tärkeinä henkilötietojen perusoikeussuojan kannalta kuin sille, miksi vaatimuksien toteutumista eivät riittävästi takaisi henkilötietojen suojaa ja käsittelyä koskevat yleislait, so. henkilötietolailla (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetulla lailla 621/1999, *julkisuuslaki*), joka säätää henkilötietojen julkisuudesta, salassapidosta ja luovuttamisesta viranomaistoiminnassa. Henkilötietolailla on myös pantu valtionsisäisesti täytäntöön EU:n henkilötietodirektiivi 96/46/EY, jonka EU:n yleinen tietosuoja-asetus kuitenkin korvaa.

Osin perustuslakivaliokunnan edellä selostettujen linjausten takia lopputuloksena on ollut, että kotimainen henkilötietojen suojaa toteuttava lainsäädäntö on pirstaloitunut satoihin erillislakeihin (ks. myös HE, s. 65). Erityissäädösten määrä on huomattavan suuri verrattuna muihin EU:n jäsenvaltioihin.[2]

Perustuslakivaliokunta on viime aikoina kiinnittänyt huomiota nykyisen oikeustilan ongelmiin muun muassa sääntelyn selkeyden kannalta (ks. kootusti PeVL 31/2017 vp). Lisäksi valiokunnan viimeaikaisessa lausuntokäytännössä on ryhdytty kiinnittämään huomiota unionin yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantuloon. Tässä yhteydessä valiokunta on korostanut, että EU:n henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä sovellettaessa on otettava huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklassa turvattu yksityiselämän suoja ja 8 artiklassa tarkoitettu henkilötietojen suoja ja että EU:n tuomioistuimen antamat tuomiot määrittävät näiltä osin yksityiselämän ja henkilötietojen suojan keskeistä sisältöä (ks. esim. PeVL 31/2017 vp ja PeVL 21/2017 vp).

Perustuslakivaliokunta on edelleen linjannut, ettei sen käsityksen mukaan estettä ”ole sille, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden sekä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset voidaan joiltain osin täyttää myös asianmukaisesti laaditulla yleisellä Euroopan unionin asetuksella tai kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla” (ks. PeVL 31/2017 vp, PeVL 5/2017 vp, s. 9, PeVL 38/2016 vp ja PeVL 54/2010 vp). Valiokunta on edelleen pitänyt ”tärkeänä, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset” ja että ”hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta” (PeVL 31/2017 vp, PeVL 26/2017 vp, PeVL 2/2017 vp ja PeVL 44/2016 vp). (EU-oikeuden tasolta on lisäksi todettava, että kansallista liikkumavaraa on arvioitava myös EU-oikeuden periaatteet huomioiden.[3]

---

[2] Esimerkiksi Saksassa liittovaltiotasolla on noin 150 laintasoista säädöstä ja noin 50 alemmantasoista henkilötietojen suojasta säätävää säädöstä.

[3] EU-tuomioistuimen mukaan jäsenvaltioiden on harkintavaltaansa käyttäessään noudatettava unionin oikeuden yleisiä periaatteita, jos jäsenvaltioille annetaan unionin säädöksessä esimerkiksi oikeus valita

Yleinen tietosuoja-asetus on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 288 artiklan 2 kappaleessa (aiempi EY-sopimuksen 249 artiklan 2 kappale) tarkoitettu säädösinstrumentti. SEUT 288 artiklan 2 kappaleen mukaan asetusta ”sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa”, jolla tarkoitetaan asetuksen kykyä tulla *sellaisenaan voimassa olevaksi ja soveltamiskelpoiseksi oikeudeksi kaikkialla unionissa* ilman mitään erillisiä valtionsisäisiä voimaansaattamis- tai implementointitoimia (*välitön sovellettavuus*).[4] Kuten EU-tuomioistuin on todennut: ”asetuksen välitön sovellettavuus pikemminkin nimenomaan edellyttää, että sen siirtämiseksi kansalliseen lainsäädäntöön ei tarvita erillisiä toimenpiteitä”.[5] EU-tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallista sääntelyä ei saa edes antaa asetuksen soveltamisalalla, ellei asetus nimenomaisesti velvoita tai valtuuta täydentävään kansalliseen sääntelyyn tai muuhun päätöksentekoon.[6] Linjaus perustuu siihen, että asetusten tavoitteena yleensä on jäsenvaltioiden kansallisten lainsäädäntöjen korvaaminen yhtenäistävällä EU-sääntelyllä, mistä syystä kansallinen sääntely asetusten soveltamisalalla helposti heikentäisi tai hämärtäisi asetusten ominaisuutta sellaisenaan välittömästi voimassa olevana ja soveltamiskelpoisena oikeutena kaikissa jäsenvaltioissa. EU-tuomioistuin on kuitenkin poikkeuksellisesti sallinut sen, että kansallisissa säädöksissä viitataan asetuksiin[7] tai että siinä toistetaan asetuksen tiettyjä kohtia, jos tämä on tarpeellista kansallisen lainsäädännön tekemiseksi johdonmukaiseksi ja ymmärrettäväksi niille, joita sääntely koskee.[8]

Yleinen tietosuoja-asetus jättääkin jäsenvaltioille kohdittain kansallista liikkumavaraa, jonka puitteissa on siis sallittua antaa tai pitää voimassa kansallista lainsäädäntöä, jolla täydennetään tai täsmennetään asetuksen sääntelyä. Paikoitellen asetus jopa edellyttää kansallista sääntelyä.

Vastapainoksi välittömästi sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavan yleisen tietosuoja-asetuksen sääntely on yleisesti ottaen merkittävästi yksityiskohtaisempaa kuin henkilötietodirektiivin ja sen täytäntöön panemiseksi säädetyn henkilötietolain sääntely.

****

---

useiden erilaisten täytäntöönpanomuotojen välillä (ks. esim. tuomio 20.6.2002, Mulligan ym., C-313/99, EU:C:2002:386, 46 kohta; tuomio 16.7.2009, Horvath, C-428/07, EU:C:2009:458, 56 kohta ja määräys 16.1.2014, Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit, C-24/13, EU:C:2014:40, 17 kohta). Koska kansallisen harkintavallan käyttö on siten unionin oikeuden soveltamista, tämä taas merkitsee sitä, että jäsenvaltiossa on sovellettava unionin yleisiä oikeusperiaatteita ja unionin perusoikeuskirjaa (ks. esim. tuomio 10.7.2014, Julián Hernández ym., C-198/13, EU:C:2014:2055, 33 kohta).

[4] Ks. asetusten välittömästä sovellettavuudesta ja muista ominaispiireistä tarkemmin Tuomas Ojanen, EU-oikeuden perusteita. Edita 2016, s. 41 ja 42.
[5] Asia 34/73, *Variola*, tuomio 10.10.1973 (Kok. 1973, s. 981, Kok. Ep. II, s. 147, 10 kohta) ja asia 50/76, *Amsterdam Bulb*, tuomio 2.2.1977 (Kok. 1977, s. 137, Kok. Ep. III, s. 293, 4 kohta).
[6] Ks. erityisesti asia 34/73, *Variola*, tuomio 10.10.1973, Kok. 1973, s. 981, Kok. Ep. II, s. 147 ja asia 50/76, *Amsterdam Bulb*, tuomio 2.2.1977, Kok. 1977, s. 137, Kok. Ep. III, s. 293, 33 kohta.
[7] Asia 20/72, *Cobelex*, tuomio 7.11.1972 (Kok. 1972, s. 1055, 20 kohta).
[8] Asia 39/72, *komissio v. Italia*, tuomio 7.2.1973 (Kok. 1973, s. 101, Kok. Ep. II, s. 75, 27 kohta).

Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä ehdotettavien lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2018. Oikeustila henkilötietojen suojan alalla tulee kuitenkin muuttumaan olennaisesti jo sitä ennen 25.5.2018 alkaen, jolloin unionin yleistä tietosuoja-asetusta aletaan soveltaa sellaisenaan kaikissa unionin jäsenvaltioissa, Suomi mukaan lukien.

Käsillä olevassa esityksessä on tehty selkoa EU:n tietosuoja-asetuksesta sekä kansallisesta liikkumavarasta suhteessa ehdotettavaan sääntelyyn. Esityksessä on arvioitu ehdotetun lainsäädännön oikeusperustaa suhteessa tietosuoja-asetukseen ja tämän jälkeen sääntelyn tarpeellisuutta ja yhteensopivuutta tietosuoja-asetuksen kanssa. Tarkemmat perustelut kansallisen liikkumavaran käytön tarpeellisuudesta yleisen edun mukaisen tavoitteen ja oikeasuhtaisuuden osalta ilmenevät säännösehdotusten yksityiskohtaisista perusteluista. Koska asetuksen soveltaminen ei ole vielä alkanut, eikä asetuksesta ole vielä tulkintakäytäntöä, esityksessä ennakoidaan, että nyt ”ehdotetun sääntelyn tarkistaminen voi tulla ajankohtaiseksi myöhemmin” (s. 68). Lisäksi esityksessä todetaan, että sääntelyssä on ”otettava huomioon valtiovarainministeriön tiedonhallinnan uudistamista koskevan työryhmän työ”. Esityksessä siis jo oikeastaan ennakoidaan sitä, että nyt ehdotettua sääntelyä voidaan joutua tarkistamaan varsin pian.

Esitystä on kuitenkin nähdäkseni edelleen olennaisesti suunnannut ja määrittänyt perustuslakivaliokunnan vakiintunut kanta niistä sääntelykohteista, joita on pidettävä tärkeinä henkilötietojen perusoikeussuojan kannalta. Lopputuloksena on ollut, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden sekä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset ehdotetaan ennen muuta täytettäväksi ehdotetulla 1. Lakiehdotuksen V osan sääntelyllä liikenneasioiden rekisteristä. Ehdotettu sääntely ei ole ongelmatonta henkilötietojen suojan lakitasoiseen sääntelyyn kohdistuvien täsmällisyyden ja selkeyden vaatimusten kannalta, kuten jo edellä esitin.

Nähdäkseni perustuslain 10 §:n 1 momentissa ja EU:n perusoikeuskirjan 8 artiklassa sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa perus- ja ihmisoikeutena turvatun henkilötietojen suojan toteuttaminen ei voi enää jatkossa perustua nykyisen, käsillä olevassa esityksessä omaksutun sääntelymallin varaan. Sitä vastoin henkilötietojen suojan toteuttaminen tulisi jatkossa ensisijaisesti taata niin pitkälle kuin mahdollista yleisen tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislain nojalla. Tähän liittyen tulisi välttää kansallisen erityislainsäädännön säätämistä sekä varata sellaisen säätäminen vain tilanteisiin, joissa se on yhtäältä sallittua tietosuoja-asetuksen kannalta ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi. Tällaisia tilanteita voi liittyä esimerkiksi arkaluontoisten henkilötietojen suojan takaamiseen.

Äsken todettu edellyttäisi kuitenkin paitsi tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkamista sekä henkilötietolain korvaavan uuden kansallisen yleislain mahdollisimman pikaista säätämistä myös perustuslakivaliokunnan vakiintuneiden linjausten tarkistamista. Nähdäkseni valiokunnan olisi erityisesti syytä yhtäältä täsmentää, mikä on ylipäätään kansallisen henkilötietojen suojaa koskevan kotimaisen perustuslakisääntelyn merkitys ottaen huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen laaja soveltamisala ja EU:n perusoikeuskirjan 8 artiklan sovellettavuus, sellaisena kuin perusoikeuskirjan sisältö näyttäytyy EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa. Toisaalta valiokunnan olisi

tarkemmin linjattava, miltä osin henkilötietojen suojan sääntelyn kattavuuden sekä tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimukset voidaan riittävästi täyttää jo yksin tietosuoja-asetuksen ja kotimaisen yleislain sääntelyllä, etenkin kun huomioidaan, että välittömästi sovellettavan yleisen tietosuoja-asetuksen sääntely on merkittävästi yksityiskohtaisempaa kuin voimassa olevan henkilötietodirektiivin ja sen täytäntöön panemiseksi säädetyn henkilötietolain sääntely.

Perustuslakivaliokunta ei kuitenkaan voi asianmukaisesti tehdä edellä mainittuja valtiosääntöoikeudellisia tarkistuksia nyt käsillä olevan esityksen valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin yhteydessä. Sitä vastoin siihen voisi avautua sopiva tilaisuus kansallista yleislakia ehdottavan hallituksen esityksen yhteydessä. Näin ollen valiokunnan lausuntoon käsillä olevasta esityksestä olisi syytä sisällyttää erillinen lausuma tarpeesta kiirehtiä kansallisen yleislakia koskevan hallituksen esityksen antamista eduskunnalle.

Helsingissä 17. päivänä marraskuuta 2017

Tuomas Ojanen

OTT, professori

Helsinki